

RAPORT ROCZNY 2013

Streszczenie (PL)

Streszczenie

Streszczenie

W 2013 r. kontynuowano działania mające na celu określenie roli i pozycji EIOPA wśród europejskich organów nadzoru. W raporcie rocznym EIOPA za 2013 r. wskazano główne osiągnięcia Urzędu w realizacji celów strategicznych, którymi są: zwiększenie ochrony konsumentów; opracowywanie prawidłowych regulacji; usprawnienie nadzoru; oraz terminowa identyfikacja i zarządzanie ryzykiem dla stabilności finansowej. Ponadto istotne znaczenie dla EIOPA miały działania na rzecz zapewnienia skuteczności i efektywności funkcjonowania Urzędu.

Zapewnienie konsumentom przejrzystości, prostoty, dostępności i sprawiedliwości na rynku wewnętrznym

Ochrona interesów konsumentów pozostaje jednym z najważniejszych priorytetów EIOPA. Przez cały 2013 r. Urząd udzielał wsparcia, wskazówek i wyjaśnień w obszarze dotyczącym ochrony konsumentów.

Zapewnienie skutecznego mechanizmu rozpatrywania uzasadnionych skarg konsumentów jest kluczowe dla ochrony ich praw. W celu zapewnienia należytych mechanizmów na wypadek powstania sporu z konsumentem, EIOPA wydał wytyczne dotyczące rozpatrywania skarg przez pośredników ubezpieczeniowych.

Także jednolity i skuteczny nadzór nad rynkiem stwarza możliwości zwiększenia ochrony konsumentów. W 2013 roku EIOPA wydał opinie na temat ubezpieczenia spłaty kredytu oraz ochrony ubezpieczeniowej beneficjenta. Przedstawił też dobre praktyki nadzorcze w następujących obszarach: wymogów co do wiedzy i umiejętności dystrybutorów produktów ubezpieczeniowych, porównywarek internetowych, branżowych standardów szkoleniowych oraz dostarczania informacji członkom programów emerytalnych opartych na zasadzie zdefiniowanej składki.

Ogólny brak wiedzy finansowej wśród konsumentów może skutkować tym, że nie otrzymują oni produktów lub usług najlepiej dopasowanych do ich potrzeb. Aby zaradzić temu problemowi, EIOPA stworzył na swojej stronie internetowej „Kącik konsumenta” (*Consumer Lounge*). Konsumenti mogą tam znaleźć informacje, które pozwolą im lepiej zrozumieć zasady działania złożonych produktów, dowiedzieć się, jak wybrać produkt najbardziej odpowiadający ich potrzebom, oraz zapoznać się z poszczególnymi etapami procedury składania skarg.

Fakt, że EIOPA przewodniczył w 2013 r. Wspólnemu Komitetowi, stworzył sposobność do dalszego skoncentrowania wysiłków ukierunkowanych na ochronę konsumentów. We współpracy z pozostałymi europejskimi urzędami nadzoru EIOPA zorganizował pierwszy Wspólny Dzień Ochrony Konsumentów, które stanowiły forum dla dyskusji na temat ważnych międzysektorowych zagadnień konsumenckich.

Przewodnictwo w opracowywaniu prawidłowych, rozważnych regulacji wspierających rynek wewnętrzny UE

Prace EIOPA nad opracowywaniem regulacji skupiają się w znacznej mierze na stosowaniu dyrektywy Wypłatność II. W 2013 r. Urząd pomagał w organizacji rozmów trójstronnych, które ostatecznie zakończyły się porozumieniem co do daty wejścia w życie dyrektywy Wypłatność II (1 stycznia 2016 r.). Do sukcesu rozmów przyczynił się sporządzony przez EIOPA raport w sprawie oceny gwarancji długoterminowych. W raporcie opisano

zestaw potencjalnych środków mających na celu zapewnienie odpowiedniego podejścia nadzorczego do produktów zawierających długoterminowe gwarancje w zmiennych i wyjątkowych warunkach rynkowych. EIOPA opublikował także ustalenia dotyczące tego, czy sposób skalibrowania i struktura regulacji dotyczących wymogów kapitałowych odnośnie długoterminowych inwestycji w pewne klasy aktywów w ramach planowanego systemu Wyłatalności II wymaga w obecnych warunkach gospodarczych korekty lub redukcji, która nie podważy ostrożnościowej funkcji systemu. Niezależna ocena nadzorcza EIOPA jest uzasadniona z ostrożnościowego punktu widzenia i stanowi wiarygodną podstawę dla podejmowania świadomych decyzji politycznych.

W 2013 roku EIOPA podjęła działania mające na celu zapewnienie spójnych i jednolitych przygotowań do wprowadzenia ram Wyłatalności II, sporządzając cztery wdrożeniowe wytyczne skupiające się na najważniejszych obszarach, w których należy osiągnąć gotowość do 1 stycznia 2016 r.

Urząd zwiększył swoją aktywność w obszarze emerytur, opracowując w 2013 r. pierwszy wykonawczy standard techniczny (implementing technical standard) koncentrujący się na sprawozdawczości dotyczącej przepisów ostrożnościowych. Przeprowadzono też pierwsze konsultacje EIOPA dotyczące indywidualnych planów emerytalnych, w celu zgromadzenia opinii na temat różnorodnych zagadnień przed przedstawieniem Komisji opinii w zakresie ustanowienia w UE jednolitego rynku osobistych planów emerytalnych.

W 2013 r. EIOPA zakończył pierwsze ilościowe badanie wpływu (QIS) w odniesieniu do emerytur pracowniczych. Było to pierwsze badanie tego rodzaju, które służyło ocenie sytuacji finansowej funduszy emerytalnych w poszczególnych państwach członkowskich w całej Europie w porównywalny i przejrzysty sposób. Ukazało ono istniejące rozbieżności w zakresie sytuacji finansowej funduszy emerytalnych wynikające z użycia miar lokalnych oraz wspólnych miar europejskich. Wyniki badania podkreślają potrzebę kontynuowania prac nad spójnym systemem regulacyjnym w Europieopartym na analizie ryzyka.

EIOPA stale współpracuje z międzynarodowymi organami i państwami trzecimi, zapewniając reprezentację interesów UE i jej obywateli na forach międzynarodowych oraz wspierając wspólne standardy nadzorcze poza terytorium Unii. Jako członek Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Stowarzyszenia Nadzorów Ubezpieczeniowych (IAIS) EIOPA wspiera rozwój ogólnosiwiatowych ram nadzoru nad globalnymi ubezpieczycielami o znaczeniu systemowym (G-SIIs) oraz grupami ubezpieczeniowymi aktywnymi na rynku międzynarodowym, jak też brała udział w pracach nad standaryzacją wymogów kapitałowych.

Poprawa jakości, skuteczności i spójności nadzoru nad ubezpieczycielami z UE i emeryturami pracowniczymi

W 2013 r. prowadzono dalsze działania w celu poprawy jakości ram nadzoru w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG). Najważniejszymi zagadnieniami były kolegia organów nadzoru, modele wewnętrzne i praktyki nadzorcze.

Opierając się na swojej szerokiej wiedzy i doświadczeniu, pracownicy EIOPA bezpośrednio wspierali kolegia w ich pracach na rzecz zapewnienia efektywnego, skutecznego i spójnego nadzoru nad instytucjami finansowymi prowadzącymi działalność transgraniczną. Kluczowym obszarem prac było wdrażanie i monitorowanie rocznego planu działania kolegiów. W 2013 r. podstawowymi celami były wypracowanie jednolitego podejścia do analizy ryzyka oraz poszerzenie wiedzy na temat przygotowawczych wytycznych związanych z systemem Wyłatalności II.

Aktywny udział EIOPA w posiedzeniach kolegiów umożliwił także Urzędowi promowanie komunikacji, współpracy, spójności, jakości i wydajności. W 2013 r. EIOPA zaczął uczestniczyć we wspólnych kontrolach.

Udoskonalenia wynikające z opracowanych przez Urząd planów działania doprowadziły do poprawy spójności działań poszczególnych kolegiów. Konkretnie ulepszenia obejmowały lepsze przygotowanie do posiedzeń kolegiów dzięki przygotowywaniu wysokiej jakości programów oraz dokumentacji uzupełniającej i rozsyłaniu tych materiałów przed posiedzeniami. Pozwoliło to usprawnić dyskusję i proces decyzyjny. Dodatkowe wsparcie EIOPA polegało na ułatwieniu wymiany informacji i doświadczeń. W przypadkach, w których kolegia gromadziły i wymieniały informacje w bardziej systematyczny sposób, sprzyjało to omawianiu ryzyka i poprawiało jakość jego analizy. W 2013 r. zapoczątkowano w kolegiach dyskusję na temat skutków wdrożenia przygotowawczych wytycznych związanych z systemem Wyłatalności II. W 2014 r. zagadnienie to będzie priorytetem dla kolegiów, dlatego też jest ono ważnym elementem planu EIOPA dotyczącego ich działania na ten rok.

EIOPA nadal buduje swoje centrum wiedzy specjalistycznej w zakresie modeli wewnętrznych. Centrum to stanowi jeden z najważniejszych priorytetów związanych z usprawnianiem i rozwojem działalności EIOPA w ramach dostępnych zasobów. W odniesieniu do praktyk i standardów nadzorczych EIOPA przeprowadził cztery oceny wzajemne, przyczyniając się tym samym do rozwoju jednolitych norm nadzorczych. Jedną z nich dotyczyła modeli wewnętrznych. Pozwoliła ona na zidentyfikowanie różnic między praktykami nadzorczymi w procesie poprzedzającym przedłożenie wniosku, identyfikacją najlepszych praktyk oraz przedstawienie zaleceń w celu poprawy spójności. Przedstawiciele Urzędu odbyli także wizyty w siedzibach właściwych organów krajowych, aby ułatwić wymianę praktyk. Ponadto EIOPA rozpoczęła prace nad Podręcznikiem Nadzoru, w którym zostaną wskazane dobre praktyki nadzorcze.

Niezbędnym narzędziem tworzenia wspólnej kultury nadzoru są szkolenia. Działając zarówno w poszczególnych sektorach, jak i międzysektorowo, EIOPA przeprowadził seminaria dla 876 uczestników, które dotyczyły zagadnień wskazanych jako priorytety przez właściwe organy krajowe. Wśród nich znalazły się: przygotowanie do wdrożenia Wyptalności II, nadzór nad grupami oraz wydarzenia zachodzące na europejskim rynku emerytalnym. Kolejnych 337 uczestników wzięło udział w poruszających międzysektorowe zagadnienia kursach prowadzonych we współpracy z pozostałymi europejskimi urzędami nadzoru.

W 2013 r. EIOPA wykazywał także bardzo dużą aktywność w wykonywaniu zadań związanych z badaniem możliwych przypadków naruszeń lub niestosowania się do prawa UE. W 2013 r. Urząd zarejestrował 10 przypadków; sześć spraw zamknięto ze względu na niedopuszczalność, gdyż skarga wychodziła poza zakres kompetencji EIOPA lub była nieuzasadniona, natomiast cztery pozostałe sprawy są w toku.

Identyfikacja, ocena i minimalizacja ryzyka oraz zagrożeń i zarządzanie nimi w odniesieniu do stabilności finansowej sektora ubezpieczeń i pracowniczych programów emerytalnych

EIOPA kontynuowała proces monitorowania wydarzeń mikro- i makroekonomiczne w celu identyfikacji na wczesnym etapie niekorzystnych tendencji, potencjalnego ryzyka i zagrożeń dla sektora ubezpieczeń oraz pracowniczych programów emerytalnych.

W związku z przedłużającym się okresem utrzymywania się niskich stóp procentowych na rynku Urząd opublikował Opinię dotyczącą skoordynowanej reakcji nadzorczej na takie warunki. EIOPA przeprowadzał również regularne oceny stabilności finansowej w formie kwartalnych tablic wskaźników ryzyka i półrocznych sprawozdań dotyczących stabilności finansowej. Podejmując nieustanne działania zmierzające do doskonalenia podstaw swoich analiz, EIOPA dokonał przeglądów i usprawnień dotyczących danych oraz poczynił przygotowania do gromadzenia danych po wdrożeniu systemu Wyptalności II.

Zgodnie z Opinią dotyczącą długotrwałego utrzymywania się niskich stóp procentowych EIOPA badała ewentualny wpływ tej sytuacji na zachowania inwestycyjne przedsiębiorstw oraz możliwe ryzyko stwarzane przez „poszukiwanie rentowności”, wraz z innymi potencjalnymi zagrożeniami. Firmy wykazują pewną tendencję do inwestowania w nowe klasy aktywów, aby zapewnić sobie rentowność, ale nie jest to zjawisko powszechne. Zdarzają się też przypadki modyfikowania przez firmy produktów gwarantowanych lub wychodzenia przez nie z tego rynku, w celu ograniczenia ryzyka. W badaniu warunków skrajnych prowadzonym przez EIOPA w 2014 r. postanowiono uwzględnić stosowny moduł, żeby uzyskać pełen obraz podatności na niską rentowność. Innymi rodzajami ryzyka, które zostaną uwzględnione w badaniu, będą ryzyko rynkowe i ubezpieczeniowe.

EIOPA wykorzystał możliwości stwarzane przez fakt, że prace Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS) skupiły się na ubezpieczeniach, i oprócz udziału w pracach ERSS dotyczących ryzyka związanego z niewypłacalnością państw oraz instrumentów makroostrożnościowych, sporządził też raporty na temat ryzyka ubezpieczeniowego.

W zakresie zarządzania kryzysowego Grupa Zadaniowa ds. Zarządzania Kryzysowego EIOPA zakończyła przegląd zdolności władz krajowych w zakresie zarządzania kryzysowego oraz rozważyła rozszerzenie zakresu zarządzania kryzysowego na sektor pracowniczych programów emerytalnych. Przegląd zdolności władz krajowych w zakresie zarządzania kryzysowego wykazał powszechną gotowość pod względem ogólnych ram, metodyk i kompetencji. Niemniej między poszczególnymi krajami nadal występują pewne rozbieżności i należy zacieśnić współpracę międzysektorową. EIOPA opracowała także Podręcznik na wypadek kryzysu – wspólny dokument obejmujący procesy i procedury kryzysowe EIOPA oraz mający wesprzeć Urząd w zapobieganiu sytuacjom kryzysowym i zarządzaniu nimi.

Nowoczesna, kompetentna i profesjonalna organizacja, zarządzana w skuteczny sposób, cechująca się efektywnymi procesami oraz dobrą reputacją

Aby realizować swoje cele strategiczne, EIOPA musi zatrudniać najlepszych pracowników dysponujących bezpieczną, stabilną i wydajną infrastrukturą informatyczną oraz odpowiednim środowiskiem pracy. Ważne jest też, aby administracja i zarządzanie działalnością Urzędu odbywały się zgodnie z uznanymi standardami.

W 2013 r. pracę w EIOPA podjęło 19 nowych pracowników, w związku z czym liczba personelu na koniec roku wzrosła do 110. Przeprowadzone w 2013 r. prace nad infrastrukturą Urzędu poprawiły bezpieczeństwo i niezawodność zaplecza informatycznego. Podjęto także działania służące wspieraniu właściwych organów krajowych oraz przedsiębiorstw w realizacji wymogów sprawozdawczych na mocy dyrektywy Wypłacalności II, opracowując narzędzia i procedury sprawozdawcze zapewniające efektywność tego procesu i wysoką jakość przekazywanych danych. Opublikowano między innymi zaktualizowane wersje modelu Data Point i taksonomii XBRL dla systemu Wypłacalności II. Sformalizowano też udział EIOPA w inicjatywie dotyczącej identyfikatorów podmiotów prawnych, aby zwiększyć rolę Urzędu w ustanawianiu tego globalnego standardu.

Urząd nadal usprawniał swoje procesy finansowe i skutecznie je wdrażał, uzyskując pozytywne wyniki w dziedzinie efektywności i zgodności z przepisami. Zaowocowało to skróceniem terminów płatności, wysokimi wskaźnikami wykonania budżetu oraz pomyślnym przebiegiem ponad 200 procedur przetargowych. Stanowi to element ogólnych usprawnień w dziedzinie usług związanych z zarządzaniem. Oprócz usprawniania dotychczasowych procesów zakończono wdrażanie inicjatyw związanych z przetargami nieograniczonymi w dziedzinie gastronomii i podróży (tę drugą realizowano we współpracy z ESMA).

W 2013 r. podjęto też prace mające na celu zapewnienie ciągłości świadczenia krytycznych usług EIOPA w przypadku potencjalnego poważnego zakłócenia działalności Urzędu. Po dokonaniu oceny najważniejszych rodzajów ryzyka, określeniu krytycznych procesów i ustaleniu celów dotyczących ich przywrócenia opracowano zbiór strategii, zasad i konkretnych procedur związanych z zarządzaniem ciągłością działania. Zostaną one wdrożone w przypadku zakłóceń zwykłej działalności EIOPA, aby zminimalizować ich skutki dla zainteresowanych stron.